

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (C.Troianovschi)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Minciuna, V.Mihaila, V.Sîrbu)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul	Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii	Sveatoslav Moldovan
	Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor depuse de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pronicev Victor, Pronicev Ludmila împotriva Agenției Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Orhei cu privire la abrogarea deciziei,

împotriva deciziei din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Pronicev Victor, Pronicev Ludmila,

c o n s t a ț ă

La 18 iunie 2018 Pronicev Victor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Servicii Publice, Serviciul Cadastral Teritorial Orhei privind abrogarea deciziei din 18 mai 2018 a registratorului Serviciul Cadastral Teritorial Orhei cu privire la refuzul înregistrării bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în orașul XXXXX constituit din terenul cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX pe titularii coproprietari în devălmășie Pronicev Victor, Pronicev Ludmila și obligarea Serviciului Cadastral Teritorial Orhei să efectueze rectificarea în Registrul cadastral a dreptului de proprietate asupra bunului imobil situat în orașul XXXXX constituit din terenul cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX, cu schimbarea datelor despre titular din întreprinderea Individuală „Pronicev Victor” în coproprietarii în devălmășie Pronicev Victor și Pronicev Ludmila.

Prin cererea din 06 decembrie 2018 depusă de Pronicev Ludmila s-a solicitat în temeiul art.62 CPC admiterea în proces a coreclamantului, iar prin încheierea din 06 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, Pronicev Ludmila a fost admisă ca coreclamantă în cauza dată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 26 aprilie 2018, Pronicev Victor s-a adresat la Serviciul Cadastral Teritorial Orhei cu declarațiile autentificate notarial nr.3396 a administratorului și fondatorului Î.I. „Pronicev Victor” și nr.3398 a soției sale Pronicev Ludmila din 25.04.2018, pentru a modifica dreptul de proprietate asupra bunului imobil și anume schimbarea datelor despre titular din

întreprinderea individuală „Pronicev Victor” în coproprietarii în devălmășie Pronicev Victor și Pronicev Ludmila.

A menționat reclamantul că, ÎI „Pronicev Victor” aparține cu dreptul de proprietate titularilor devălmăși, Pronicev Victor și Pronicev Ludmila, cu cota de 1,0 și consideră că toate bunurile proprietatea întreprinderii aparțin cu titlul de devălmășie reclamantilor.

A argumentat reclamantul că, bunul imobil, situat în XXXXX, constituit din terenul cu suprafața totală de 0,038 ha, cod cadastral XXXXX și construcția lit.01 amplasată pe acest teren, cu suprafața la sol 349,7 m², cod cadastral XXXXX.

A indicat reclamantul că, la data de 18 mai 2018, registratorul Serviciului Cadastral Teritorial Orhei, Untilă Sergiu, a decis refuzarea modificării datelor dreptului de proprietate asupra bunul imobil situat în XXXXX, constituit din terenul cu suprafața totală de 0,038 ha, cod cadastral XXXXX și construcția lit.01 amplasată pe acest teren, cu suprafața la sol 349,7 m² cod cadastral XXXXX în temeiul art.33 alin. (1), lit. b) și alin. (3), prin care a argumentat că n-au fost prezentate documentele, privind efectuarea rectificării dreptului de proprietate.

A susținut reclamantul că, aceste circumstanțe nu corespund adevărului, deoarece de către reclamant au fost prezentate declarațiile autentificate notarial nr.3396 a administratorului și fondatorului ÎI „Pronicev Victor” cu nr.3398 și a soției sale Pronicev Ludmila din 25.04.2018, fapt prin care i s-a lezat dreptul său la proprietate privată.

A solicitat abrogarea deciziei din 18 mai 2018 a registratorului Serviciului Cadastral Teritorial Orhei privind refuzarea modificării datelor dreptului de proprietate, înregistrări bunurilor imobile și drepturilor asupra lor, admiterea cererii de înregistrare a dreptului de proprietate asupra bunului imobil din XXXXX, constituit din terenul cu suprafața totală de 0.038 ha. nr. cadastral XXXXX și construcția lit.01 amplasată pe acest teren, cu suprafața la sol 349,7 m² cod cadastral XXXXX pe titularii devălmăși Pronicev Victor și Pronicev Ludmila cu cota de 1.0.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central cererea de chemare în judecată a fost respinse ca nefondată.

Prin decizia din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila împotriva hotărârii din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La adoptarea soluției instanța de apel a menționat că terenul cu destinația pentru construcții situat în XXXXX cu nr. cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acest teren cu numărul cadastral XXXXX sunt înregistrate cu drept de proprietate după ÎI „Pronicev Victor”, întreprindere care a devenit subiect de drept din momentul înregistrării, și de fapt, este un agent economic activ, până la data dată încetării activității acestuia în modul stabilit de lege.

Iar, conform art. 14 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, întreprinderea individuală este întreprinderea care aparține cetățeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sunt interzise de legislație, întreprinderea individuală nu este persoană juridică și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual.

Patrimoniul întreprinderii individuale este inseparabil de bunurile persoanele ale antreprenorului.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că din moment ce întreprinderea individuala a devenit subiect drept și a decis procurarea bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate pe numele întreprinderii individuale, respectiv, particularitățile constituirii, înregistrării, încetării activității sunt stabilite de Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și legislația civilă.

Astfel, cadrul legal în vigoare, expres prevede modalitatea de transmitere a bunurilor în cadrul procedurii de reorganizare, lichidare, or, legislația precitată nu reglementează posibilitatea transcrierii dreptului în baza declarației autentificate notarial.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că decizia registratorului Serviciului Teritorial Cadastral Orhei din 18 mai 2018 este una legală, dat fiind faptul că actele prezentate de către solicitant nu puteau servi drept temei de modificare a înscrisului din registrul bunurilor imobile, din considerentul necorespunderii condițiilor impuse de art. 28, 29 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998.

Astfel, instanța de apel a relatat că prima instanță a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a interpretat și aplicat corect normele de drept material cu pronunțarea unei hotărâri legale și întemeiate pe circumstanțele de fapt constatate nemijlocit în ședința de judecată prin probe pertinente și concludente.

La 24 iulie 2019 Pronicev Victor și Pronicev Ludmila prin intermediul oficiului poștal au depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, iar la 02 august 2019 au depus recurs repetat împotriva deciziei din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea cererii de recurs în termen, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În cererile de recurs Pronicev Victor și Pronicev Ludmila au indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Totodată, recurenții Pronicev Victor și Pronicev Ludmila au invocat că pentru a formula un recurs mai motivat este necesar de a face cunoștință cu motivarea deciziei instanței de apel.

Examinând admisibilitatea cererilor de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor

examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Completul de admisibilitate constată că, în speță, recursurile depuse de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila se consideră a fi în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată lui Pronicev Victor și Pronicev Ludmila, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Astfel, cererile de recurs depuse la data de 24 iulie 2019 și 07 august 2019, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursurilor, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile depuse de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului consideră că recursurile depuse de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile depuse de Pronicev Victor și Pronicev Ludmila se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru